GAZETA KRAKOWSKA

Nr. 55.

Z Krakowa Dnia 9 Lipca 1823 Roku we Srodę.

Z Petersburga 2 Czerwca d. k.

(Z Kuryera Litewskiego.)

Gazeta Senacka ogłosiła następuiący Ukaz okólny: — „Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat słuchał rapportu byłego Ministra Skarbu Pana Rzeczywistego Radcy Taynego, Senatora i Kawalera, Hrabiego Dymitra Alexandrowicza Gurjewa, przy którym przesłał dla należytego wykonania kopiią poświadczoną wypisu z dzienników Komitetu PP. Ministrów, 20 Lutego i 13 Marca teraźnieyszego 1823 r. względem akcyzy od warzenia piwa po miastach, wypuszczonych w dzierżawę trunkową od roku 1823 do 1827 przydaiąc do tego takąż kopiią iego przedstawienia w tey rzeczy, na co nastąpiło pomienione postanowienie Komitetu PP. Ministrów. W pomienionym zaś wypisie z dziennika Komitetu PP. Ministrów wyrażono: Na posiedzeniu 20 Lutego słuchana była zapiska Ministra Skarbu pod 17 Lutego z N. 110, z Departamentu rożnych podatkow ,i poborów) zapisana do Dziennika Komitetu pod N. 262 względem akcyzy od warzenia piwa w miastach, w dzierżawę trunkową oddanych. Komitet mniemał utwierdzić to przedstawienie, a na wykonanie proiektowanego rozrządzenia, wyiednać Naywyższe zezwolenie. Na posiedzeniu dnia 13 Marca oświadczono Komitetowi, iż Cesarz Jegomość na postanowienie Komitetu zezwala. Komitet postanowił przesłać o tem Ministrowi Skarbu dla wykonania przez wypis z protokółu. W zapisce podaney przez byłego Ministra Skarbu do Komitetu PP. Ministrów wyrażono: Podług warunków, naywyżey potwierdzonych na dzierżawę trunkowych poborów od roku 1823 do 1827, we trzech Guberniach Nowo-Rossyyskich, dwoch Mało-Rossyyskich i siedmiu zachodnich, Wileńskiey Guberpii w miastach Wilnie, Poniewieżu, Rosieniach i Trokach, i Gubernii Grodzieńskiey w Mieście Grodnie, prawo przedawania piwa wszelkiego gatunku zostawione dzierżawcom trunkowym lecz razem w tychże warunkach wyrażono, iż postanowienie to nie pozbawia nikogo prawa, zakładać w oddanych w dzierżawę trunkową miastach, browarów piwnych, warzyć w nich piwa i ogółowie przedawać z opłatą do skarbu akcyzy, iaka naznaczona będzie, na osnowie tych prawideł, które tym celem wydane bydź maią. Na skutek tego, Minister Skarbu uznaie potrzebnym

zrobić następuiące rozporządzenia: 1) Na wszystkie gatunki piwa, warzącego się w miastach wyżey wymienionych na przedaż ogółową, nie tykaiąc przedaży, zostawioney dla dzierżawców trunkowych naznaczyć tęż samę akcyzę, iaka podług wydanych dotąd postanowień, pobiera się w Guberniiach Wielko-Rossyyskich w miastach Guberniialnych i Powiatowych. 2) Akcyza ta, iak za roczne, tak i czasowe warzenie piwa pobiera się podług prawideł, działaiących względem warzenia piwa w Guberniiach Wielko-Rossyyskich. 3) Dla nieznaydowania się w pomienionych Guberniiach oddzielney poboru trunkowego administracyi, pobieranie w nich akcyzyi od piwa polecić Kasnaczeiom Powiatowym wspólnie z mieyskiemi radami, magistratami lub ratuszami, pod dozorem Izb skarbowych. Dla przywiedzenia do skutku tego rozrządzenia, Minister Skarbu prosi o rozwiązanie Komitetu PP. Ministrów. Rozkazali: o należytem wykonaniu pomienionego Naywyżey potwierdzonego postanowienia Komitetu PP. Ministrów, zalecić Izbom Skarbowym i Rządom Guberniialnym Guberniy: trzech Nowo-Rossyyskich, dwóch Mało-Rossyyskich, siedmiu zachodnich, równie Wileńskiey i Grodzieńskiey przez Ukazy, także przez Ukazy dać wiedzieć i dalszych Guberniy Izbom Skarbowym, Rządom Guberniialnym, również wszystkim Cywilnym Gubernatorom, PP. Ministrom Woiennym Jenerał Gubernatorom i Woiennym Gubernatorom zarządzaiącym cywilnemi sprawami; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do tuteyszych i Moskiewskich Departamentów Senatu przesłać uwiadomienia. Dnia 15 Maia 1823 roku.

Z Puycerda d. 9 Czerwca.

W Cerdagne iest znowu spokoyność i celnicy w Bourg-Madam odbywaią swoie obowiązki. Biskupa naszego, który uiechał do Montlouis, oczekuiemy na powrót. Woyska Ramagosy złączyły się z tuteyszą Francuzką osadą. Mina znaydował się wczoray rano w Doria, Planolesi i Rogues-Blancs. Dziś znayduie się iuż w San Juan de las Abadesas (nad Ter) między Campredon i Ripoll, a Baron Eroles, ktory w Pobla stał, miał udać się z 7 do 8000 ludzi ku Ripoll. Naczelnik strzelców góralów Antoni Eroles, powróciwszy z okolic między Cerdagne i Seo Urgel, udał się zaraz do Organa. Jenerał Mina odmienił po większey części w zamku Urgelskim osadę, zostawił tam znużonych swoich żołnierzy i ranionych, tudzież ciężkie swoie tabory, i nakazał zboże uszłych mieszkańców z miasta przewieść do zamku.— Bosom postąpił na granicy Arragonii do doliny Conque de Tremp. Mirales znaydował się d. 6 b. m. z 350 ludzi w granicznem miasteczku północney Arragonii Venasque; 200 konstytucyionistów znayduie się w zamku tamteyszym, który woyska Królewsko-Hiszpańskie z dwiema działami opanować z łatwością mogą. Pleban Malpasu i 24 konstytucyionistów poymanych przybyli do Arran.

Z Madrytu d. 14 Czerwca.

Reiencyia królestwa utworzyła dla utrzymania w całym państwie publicznego bezpieczeństwa dozorczą kommissyią. Członki iey czuwać maią nad osobami, które przez swoie mniemania lub zasady stały się lub staią podeyrzanemi względem religii i tronu, i skoro mieć będą dostateczne dowody, kazać ie uwięzić i pod sąd oddać; a gdyby sędziowie opieszale postępowali, donieść o tem Ministrowi spraw wewnętrznych. Dozorcza kommissyia trudnić

się takżema wydawaniem paszportów, i każdy podróżny nie opatrzony iey paszportem, ma bydź przez władze kraiowe iako podeyrzany zatrzymany. Drugim wyrokiem P. de Avias Prado, Minister Rady Królewskiey mianowany iest jeneralnym dozorcą i prezesem powyższey kommissyi. Aże on pod panowaniem Stanów kilkokrotnie był prześladowany, spodziewać się zatem należy, iż gorliwie dopełniać będzie nowego swoiego powołania.

Xże Jnfantado wyraził w liście do Xcia Angouleme pod d. 21 Maia: że mianowanie go prezesem Rejencyi sprzeciwia się iego życzeniom i zamiarom, nie zgadza się z iego delikatnością i nie posiada do tego zdatności; uprasza zatem J. Królewicowską Mość, aby uwolnić go raczył od tego urzędu; ale gdy Xże nie zezwolił na iego prośbę, przyiął nakoniec tę dostoyność.

Milicyie Madrycka i Sewilska popełniły w ostatniem mieście wiele zdrożności; złupiły domy wielu kanoników, chciały nawet Ministrów, radców stanu &c. wywieszać. (Z Dzien: Sporów.)

El Locho zebrał kilka tysięcy włościan, zbiegów od korpusu Ballasterosa i innych konstytucyynych naczelników, i zabiega z boku kolómnie Jenerałowi Bordesoult.

W Talavera de la Reyna urządzono dwa bataliiony Królewskiego woyska, które przyłączyły się do korpusu Jenerała Bourmont.

Założona na drodze z Madrytu do Sierra-Morena osada z Niemców, Karolina zwana, przyięła Francuzów iako oswobodzicielów.

Z Paryża d. 23 Czerwca.

Doniesienie Jenerała-Majora do Ministra woiennego.

Z Madrytu d. 12 Czerwca 1823.

W skutku świetney potyczki, którą przednia straż Jenerała Hr. Bordesoult d. 8 b. m. przed Santa-Cruz stoczyła, nieprzyiacielski Jenerał Placencyia, ktory od wielkiego gościńca do Andaluzyi oderznięty został, uciekł w góry, gdzie udało mu się zgromadzić 300 konnicy i 300 piechoty. Gdy do Estramadury dostać się inaczey nie może iak tylko okropnemi drogami, sądzić zatem należały, iż uda się oddawna zaniedbaną drogą do la Carolina. Jenerał Bordesoult nakazał tym końcem Xięciu Dino udać się śpieszno z przednią strażą do la Carolina. — Xże Dino przybył tam d. 9 o godzinie 10 zrana, i dowiedział się zaraz, że korpusik Placencyi przeszedł w poprzek wielkiego gościńca, dla dostania się na mniey przykre wzgorza pod Wilches, przez które przeyśćby mógł do Jaen. Wiadomość tę przywiózł mu officer Ogés, który zostawiony był dla uważania nieprzyiaciela i przez iego przerznął się kolómnę, dla dostania się do swoiego korpusu. Xże Dino udał się zaraz do Vilches, gdzie Jenerał Placencyia pociągnął, zastał go na płaszczyznie góry, przed którą znaydował się padoł. Rozkazał zaraz dwiema kompaniiom woltyżerow od 2go lekkiego pułku na niego uderzyć, które wspierała reszta tego pułku. Kompaniie przybyły z wielką nieustraszonnością padoł i zmusiły nieprzyiacielską piechotę do ucieczki; trzy szwadrony jazdy Placencyi, które uszykowane stały na pochyłości, czyniły iednak naszem strzelcom na chwile odpor. Strzelcy gwardyi przeszli szypko padół, uszykowali się w linii z lewey strony nieprzyiaciela i rzucili się natarczywie na iego piechotę, która odstrzeluiąc się cofnęła pod zasłonę swey jazdy. Dwieście sześćdziesiąt żoł-

wierzy, pomiędzy któremi około 40 jezdców i 11 officerów, wraz z naczelnikiem szwadronu, zabranych zostało w tey potyczce, którą Xże Dino równie rozsądnie iak żywo stoczył. Kolumna Placencyi iest teraz zupełnie zniszczoną; z naszey strony mielismy dwóch zabitych i 7 ranionych ludzi, iednakże pomiędzy ostatniemi niema żadnegośmiertelnie ranionego. -- Jen. Hr. Burdesoult donosi Xciu Jmc: Angouleme, że Xże Dino powtórnie wielką daie pochwałę Pułkownikowi d'Argout i wybornemu iego pułkowi, chwali podobnież zapał 2go lekkiego pułku. Poleca J. Krolewicowskiey M. iako szczególniey odznaczaiących się; P.P. Durrieux, porucznika strzelców gwardyi, Borne, kapitana od głównego sztabu, swoiego adiutanta, d'Osambray swoiego ordynansowego officera Duchayla i Vidiichter, officerów strzelców konnych, Beriange, kapitana woltyżerów, i Chailau, kapitana karabinierów 2go lekkiego pułku, P. Oges, Sierżantow Straray i Clare, i nakoniec strzelców gwardyi konney Lecomte i Laneprie. Sam Xże Dino dał w tey rozprawie nowe dowody swey gorliwości, czynności i zupełnego poświęcenia się słuzbie Królewskiey.

Hrabia Guilleminot.

Doniesienie

Marszałka Moncey Xcia Conegliano do Ministra woiennego.

Z Vich d. 13 Czerw; o północy.

Jenerał Mina zbliżywszy się do twierdzy Figueras aż do Lorma, oddalił się znowu, zwracaiąc się w lewą stronę w kierunku od Bassagonda do Campredon. Boron Eroles pisze mi pod dniem wczorayszym z Olot, że uwiadomiony o poruszeniach Miny, udaie się w stecz do Ribas, gdzie spodziewa się dziś stanąć. Jenerał St. Priest znaydował się dziś rano w San Juan de las Abadessos i zabierał się do drogi, dla natrafienia na Minę. Z różnych tych doniesień zdaie się okazywać, że Mina ma zamiar udać się do Seo d'Urgel i zagrozić Cerdagne, gdzie iednak przygotowano się na iego przyięcie.

Hr. Curial wysłał, stósownie do moiego rozkazu, rozpoznania ku Barcelonie; iedno z nich doszło aż do Moneada, drugie do Badalena, a trzecie do Fianca i la Cogura. — Rozpoznania te tak dalece skutkowały, iż w Vich rozeszła się wieść, że woyska Francuzkie opanowały iuż St. Andre.

W tey chwili odebrałem list d. dzisieyszego z Ripoll pisany od Barona Eroles. Udał on się w drogę do Ribas, gdzie dziś w wieczor zamyśla stanąć, i donosi mi, że Mina poszedł przez Serrat ku pustyni Nuria, do nadzwyczay górzystey okolicy, do którey bardzo trudny przystęp. Baron Eroles sądzi iednak, że Mina się zwróci i będzie chciał zbliżyć się do Figueras. Pisałem więc zaraz do Jenerała Damas, ktory dowodzi uważalnym kordonem przed Figueras, aby z woyskami swoiemi zaiął stanowisko pod górą Lobera, uważał pilnie i na wodzy trzymał osadę w Figueras. — Vicehrabia St. Priest pisze mi pod dniem dzisieyszym o godzinie 5 z południa, że Mina znayduie się istotnie w drodze ku pustyni Nuria, dokąd przeyśdź może około Saliagusa i Ossia. Vicehr. St. Priest idzie zatem przez Tossas lub Doria do Cardagnę i iutro bardzo rano rozpocznie w tym kierunku pochód. — Baron Eroles przybył w tey samey chwili do Ribas, gdy Vicehr. swóy rapport kończył. Puł-

kownik 8go liniiowego pułku, Hr. Salpervich, idzie z iednym bataliionem za poruszeniami Barona Eroles, i chce inne 6 kompaniy pułku swoiego, ktore z nim idą, między Nippoll i Olot postawić. — Nim 24 godzin upłynie spodziewam się z pewnością wiedzieć, iaki Mina wziął kierunek.

Moncey.

Doniesienie Jenerała porucznika, dowodzącego dywizyią w wschodnich Pireneach, do Ministra woiennego.

Z Perpignanu d. 15 Czerwca.

Nadeszłe z Montlouis pod d. 14 o godzinie 4 z rana doniesienia potwierdzaią, że Jenerał Mina d. 13 w wieczór znaydował się w stanowisku Nuria. Słota była okropna i musiał zapewne wkrótce to stanowisko opuścić, zwłaszcza, iż Nuria iest pustynią, w którey niczego dostać i znaleść niemożna. Dowodzca Montlouis i Puycordo poczynił także rozporządzenia do uderzenia na niego przy spuszczaniu się z tego spadzistego wzgorza. Zdaie się że Mina chciał znowu dostać się przez dolinę Err do Cerdagne a potem przez skały do Urgel. — Wierni wysłańcy zapewniaią, że Baron Eroles z 7 do 8000 woyska d. 14 o godzinie 7 z rana wyruszył do Cerdagne, a 3500 ludzi pod rozkazami Targarone znaydowało się po prawey stronie Ribas w drodze przeciw Minie. Ostatni o godzinie 10 przed poł dniem opuscił pustynią Nuria, udaiąc się do doliny Err, lecz bez bicia się nie potrafi doyść do niey. Podług wszystkich doniesień niema pod sobą iak 2000 ludzi. Zdaie się, iż na drodze, przez ktorą przechodzi, dopuszcza się wszelkich uciążliwości, zabiera sprzęty, żywność, &c. a młodzież przymusza do poyścia z sobą. — Jenerał Eroles uważa położenie Miny za bardzo krytyczne, i sądzi, iż z utrudzonych iego ludzi potrafi mu część zabrać.

Baron Rottembourg.

Doniesienie drugie tegoż dnia 16 Czerwca.

Mam zaszczyt donieść JWPanu o szczęśliwych wypadkach poruszeń przeciw Jenerałowi Mina. — D. 14 około godziny 2 z południa przechodziła nieprzyiacielska kolómna przez wąwozy Volcevolera i uderzyły na nią żywo woyska nasze pod rozkazami Jenerała St. Priest. Wypadkiem tey potyczki było zupełne zniszczenie tey kolómny w dolinie Osseia. Zabrano do 200 jeńcow, pomiędzy ktoremi Jenerał Orrei z kilkunastu officerami. — Byłto tylko fałszywy attak, ktory Mina uczynić kazał. Około godziny 5 pokazał się sam z 1500 do 2000 piechoty i jazdy na wzgorzach Lo; ale spuścił się spieszno na dół, postrzegłszy znaczny oddział osady z Montlouis, któremu rozkazałem z przodu tey twierdzy zaiąć stanowisko, dla uważania poruszeń nieprzyiaciela i bronienia wąwozow od wzgorzow. Mina zabawił kilka minut w Err dla zasilenia woysk swoich, ktore zupełnie były zgłodniałe; ztamtąd udał się przez rowninę do Livia, gdzie kilka godzin wypoczął. W nocy szedł daley doliną Carol, i d. 15 o godzinie 3 z północy słyszeć się dało w tey okolicy mocne z dział strzelanie. Mina iest żywo ścigany, i ieżeli mu będzie można przeciąć drogę do Urgel, tedy zginął, bo woyska iego bardzo są strudzone i cierpią wielki niedostatek. Brakuie im wszystkiego i dla tego opuścił wzgorza Nuria. — W tey chwili odbieram doniesienie, że Minie pod Carol i Guils, gdzie potykano się d. 15 wieczorem, zabrano 200 jeńców. Wszystko każe zatem wje-

rzyć, iż ta kolumna zniszczona i Mina poymany, albo zabity został. Wydałem rozkazy, aby przeprowadzenie jeńców z Montlouis do Perpignanu zabezpieczone było, zkąd odeszlę ich do Montpellier.

Baron Rottembourg.

Monitor pod d. 20 donosi, iż osada Hostalrich zrobiła d. 14 cztery wycieczki przeciw oblegaiącem tę twierdzę Królewsko-Hiszpańskiem woyskom, które ią zawsze dzielnie odparły. Brygadier Mosen Anton dowodzący tem woyskiem został przez pęknienie haubicy śmiertelnie granatem raniony.

Dwie wyborowe kompanie 19go pułku piechoty towarzyszyć będą iako honorowa straż X'iężnie Angouleme w podróży do Baiony.

Onegday przechodziło przez przedmieście S. Dyonizego 150 Weteranów do różnych pułków, śpiewaiąc pieśni woienne i wykrzykuiąc: niech żyie Król! niech żyie Xże Angouleme!

Na giełdzie rozeszła się wieść, że Mina iest zamknięty i nie potrafi iuż wyyść; lecz podobna wieść nieraz iuż tu biegała.

Dziennik konstytucyionista zawiera następuiący artykuł: ,, Wysłany do Andaluzyi korpus miał podług Monitora d. 21 lub 22 wniyść do Sewilli. Dowodztwo nad tym korpusem powierzone iest Jenerałowi Bordesoult. Przypuściwszy iż złączy się z nim dywizyia Jenerała Bourmont, tedy cały korpus nie wyniesie iak 12,000 ludzi; bo ieżeli wyszedł z Madrytu w liczbie 15,000 nie będzie wiele, gdy odtrąci się na chorych i utrzymanie związku z Madrytem, &c. 3000 ludzi. A zatem 12,000 ludzi nie wiele potrafi zrobić przeciw takiemu miastu, iakiem iest Kadyx. Chcąc go od lądu zamknąć, potrzeba naymniey 100,000 ludzi, a od morza trudnieysze ieszcze iest zamknięcie z powodu przeciwnych wiatrow i podnoszenia się wody, ktore rzadko dozwalaią okrętom stanąć blisko portu i zabraniaią do niego wniyścia. Lecz mowią, iż polegać więcey należy na duchu mieszkańców, niż na wysłanych woyskach. Dobrze! ale także zapominać nie należy, iż rewolucyia Hiszpańska poczęła się na wyspie Leon, a Kadyx, powiedzieć można, stał się iey kolebką. Od 1go Stycznia 1820 Kadyx był zawsze pierwszem miastem, ktore się za konstytucyią oświadczało. Nie okazuież nakoniec postanowienie Stanów przeniesienia się z Krolem do Kadyxu, że nie chcą w żadne układy wchodzić? Przyszłośc iedna, która nie iest odległą, może tylko to wielkie pytanie rozwiązać.,,

Przybyły d. 16 b. m. do Baiony Hr. Abisbal poiechał zaraz nazaiutrz do Paryża. Kilkunastu przybyłym niedawno z Ameryki konstytucyionistom Hiszpańskim bawiącym w Bordeaux, nakazano z tego miesta wyiechać, i udali się do Paryża.

Z portu Passages piszą pod d. 16 b. m. iż nieukoncentowanie osady St. Sebastian codziennie się zwiększa, i żywność zupełnie wyczerpaną została. Pułkownik Odonel bardzo smutny od odebrania listu od brata swoiego Hr. Abisbal; chciał iuż nawet dowodztwo złożyć, ażeby nie przypisywano mu winy iż twierdza z iego przyczyny nie otworzyła dotąd bram obleżeńcom. Z Kastylli nadeszła wiadomość, iż korpus z 5000 Francuzów ciągnie przeciw Santander.

Maior Royez, pełnomocnik N. Kro-

la Pruskiego w Hiszpanii, w przyszłym tygodniu odjedzie na mieysce swoiego przeznaczenia. Sprawuiący Ces. Austryackie i Ces. Rossyyskie interessa Hrabiowie Brunetti i Bulgari, równie iak sprawuiący interessa Sardyńskie poiechali w zeszłym tygodniu do Madrytu.

Z Villafranca Jnfant Michał wydał d. 27 Maia następuiącą odezwę do Portugalczyków:

„Portugalczykowie! czas iuż w imieniu naylepszego z Królów skruszyć żelazne i despotyczne iarzmo pod ktorem dosyć długo żyliśmy sromotnie. Przymuszony iestem zerwać posłuszeństwo względem wysokiego moiego Oyca, bo cierpienia do tego narodu, ktorego iestem członkiem wyższą na mnie wkładaią powinność; rumieniłbym się gdybym ią nad inną przeniosł, i dłuższa moia nieczynność byłaby hańbą. Maiestat Królewski iest znieważony i na śmiech fakcyy wystawiony. Diabelski podstęp obalił wszystkie klassy ludu, i obojętność na takie poniżenie zasługiwałaby na pogardę Europy i świata. Od 24go Sierpnia 1820 gdy ta tak zwana wolność wykrzyknioną została, dążyliśmy do upadku: Król był czczem cieniem, a zwierzchność bez władzy rządowey; szlachta, którey naród winien chwałę i potęgę na ziemi Afrykańskiey i na morzach, wypchnięta z rady, do którey powołała ią wdzięczność Króla, a Religiia i iey słudzy wyszydzeni. — Dokądże tak wielka obelga naród doprowadzić może? Powstańcie Portugalczykowie! dłuższa nieczynność okazywałaby niecną słabość! Uprzedzili nas w boiu szanowni i waleczni Traos-Montesowie, połączcie się więc wszyscy około chorągwi Królewskiey, którą ia dla iego oswobodzenia podniosłem. Wolnym będąc, ufać iego uczuciom, możemy, iż nada swoim ludom konstytucyią, która daleką będąc od despotyzmu i zuchwałości, poiedna rozdwoiony naród i nas z Europą. Waleczni i nieustraszeni Portugalczykowie odważcie się zemną umrzeć lub przywrócić Królowi wolną władzę, a wszystkim klassom ich prawa. Nie ociągaycie się Xięża i Szlachta dopomagać i wspierać sprawę Religii i Krola, która razem iest waszą! Poprzysięgniеymy nie spocząć, poki władza Królewska nie będzie w zupełności przywróconą. Nie lękaycie się powrotu despotyzmu, prześladowania i zemsty; poprzysięgam na moią Religiią i honor, iż niczego nie chcę, iak tylko połączenia wszystkich Portugalczyków i zupełnego zapomnienia przeszłości.

(Podp:) Michał.

Z Londynu d. 21 Czerwca.

Na wczorayszem posiedzeniu izby niższey Parlamentu zapytał się P. Brougham Ministra Cannig, czyli iest prawdą, iż sprzymierzone Mocarstwa odwołały Posłów swoich od Dworu Wirtembergskiego? Minister oświadczył: iż Rząd został wprawdzie o pewney okoliczności uwiadomiony, ale nie chciał się daley w to mieszać, gdyż Angliia iest tylko widzem tego zdarzenia.

Do gospody Loyds nadszedł list z Zante pod d. 6 Maia z doniesieniem, iż zamknięcie przez Greków odnogi Patras i Koryntu d. 20 Kwietnia zniesione zostało. Między Zante i Patras krąży eskadra Turecka, lecz mimo tego w wodach tamteyszych znayduie się mnostwo rozbóyniczych okrętów.

Rozchodzi się tu wieść, iż Rząd

nasz wyszle Posła do Rejencyi Madryckiey. Gazeta Goniec czyni względem tey wieści uwagę: iż nie iest podobną ponieważ Rząd niema urzęd wey wiadomości, ażeby Król Ferdynand VII. był uwięziony. Taż gazeta pisze, iż między Sewillą i Madrytem otwarty iest związek, który zapowiada pomyślny w krotce wypadek dla Francyi.

Jeden z synów sławnego Kotzebue znayduie się tu teraz; odwiedził niedawno galeryią izby niższey i ściągnął tam na siebie uwagę.

Z Werakrux piszą pod d. 16 Kwietnia, że w stolicy Mexyku panuie zupełna spokoyność. Jturbide obrał sobie na przyszłe mieszkanie Włochy, i Kongres wyznaczyć mu miał 25,000 dolarów. rocznego dochodu, a iego wdowie po śmierci iego 8000 dolarów. Przyszły rząd tego państwa będzie zapewne republikański pod prezydentem na wzór ościennego kraju Ziednoczonych Stanów północney Ameryki.

Z Rio-Janeiro donoszą pod d. 10 Marca, iż co chwila oczekiwane tam iest ustąpienie woyska Portugalskiego z Bahii.

Z Bruxelli d. 22 Czerwca.

Listy z Paryża pod d. 20 b. m. wyrażaią obawę o los NN. Królestwa Hiszpańskich, ktorzy iak wiadomo do Kadyxu poiechali. Mówią, iż przy ich wyieździe zaszły w Sewilli rozmaite gwałty i zdrożności.

N. Król poiechał dziś do Xięztwa Bouillon, a Królewic Następca tronu odwiedzi w powrocie z Emsy Margrabiego Trazugnes.

Syn Lucyana Bonaparte popłynął z małżonką swoią z Antwerpii do północney Ameryki.

Z Sztokolmu d. 20 Czerwca.

Wczoray nastąpiła uroczysty wiazd do stolicy Następczyny tronu, przedstawienie iey u Dworu, panom państwa i mowcom seymuiących Stanów, processyia do głównego Kościoła i uroczyste zaślubienie przez Arcybiskupa Doktora Rosenstein. Dzisieysza gazeta rządowa zapełniona iest opisem tych obrzędów. Dni następnych odbędą się wielkie uroczystości.

Przybyła tu deputacyia od uniwersytetu Upsalskiego dla złożenia Królewicowi Następcy tronu życzeń z powodu iego zaślubienia.

Wszystkie cztery stany Seymu postanowiły prosić Króla, aby raczył uchylić niepotrzebny zbytek w mundurach.

Poselstwo nasze, które w r. z. udało się do Marako, powróciło tu na iedney z naszych fregat. Na teyże fregacie przybył Kontraadmirał Wirsen i nasz Rezydent przez hanseatyckich miastach P. Signeul.

Z Frankfortu d. 22 Czerwca.

Następca W. Xięztwa Weimarskiego przeiechał tędy do wod Emskich.

Królewsko-Angielski Ambassador przy Cesarsko-Austryiackim Dworze, P. Wellesley, w podroży swey do Wiednia przeieżdzał przez Sztuttgard, gdzie dni dwa zabawił.

Towarzystwo kupców Arabskich każe teraz w Kazanie znaczną liczbę Koranu drukować, dla rozszerzenia go w swey oyczyznie.

Król. Pruski tayny Radca Greuhm, który początkowe swoie przeznaczenie do północney Ameryki zamienić miał na poselstwo do Hiszpanii, i dla tego wstrzymał swóy odiazd do Filadelfii, odpłynął teraz z Bremy na pierwsze przeznaczenie.

DODATEK
DO Nr. 55.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z Krakowa dnia 9 Lipca 1823 Roku we Srodę.

Z Wiednia d. 1 Lipca.

Nayiaśnieyszy Cesarz wyrokiem swoim z d. 14 Czerwca raczył nayłaskawiey pierwszego Prezesa Galicyyskiego appellacyynego sądu P. Gołaszewskiego i Viceprezesa tegoż sądu P. Wypior od obowiązków uwolnić, a drugiego Prezesa P. Kajetana Michałowskiego pierwszym Prezesem, wraz z kierowaniem daley szlacheckim sądem Tarnowskim, Prezesa Stanisławowskiego sądu szlacheckiego P. Jana Ludwika Kawalera Lewińskiego, drugim, a kieruiącego Prezesa i Viceprezesa Lwowskiego szlacheckiego sądu. P. Dominika Drdatzkiego, Viceprezesem appelacyynego Galicyyskiego sądu mianować.

Aktualnego swoiego Szambelana i sprawuiącego dawniey interessa przy Król. Hiszpańskim Dworze, Lazara Ferdynanda Hr. Brunetti, raczył J. C. K. Apostolska Mość mianować nadzwyczaynym swoim Posłem i pełnomocnym Ministrem przy N. Królu Hiszpańskim i aż do uwolnienia tego Monarchy upoważnić przy Rejencyi w Madrycie.

Z Brunswika d. 26 Czerwca.

Podług wydanego w Carltonhouse pod d. 6 Czerwca r. b. a tu d. 25 ogłoszonego wyroku, ustaie tymczasowa administracyia opieki w Xięstwie Brunświcko-Luneburgskim z 30 Październikа r. b. i Rząd oddany zostanie na pociechę poddanych JO. panuiącemu Xciu Karolowi.

Z Hanoweru d. 27 Czerwca.

Tayny Radca i dotychczasowy Poseł przy Król. Pruskim Dworze, P. Omptеda, mianowany iest Ministrem stanu i gabinetowym, tayny Radca Schulte dyrektorem kamery dóbr Królewskich, Viceprezes woienney kancelaryi, Jenerał Hake, iest od służby uwolniony, a Prezes rady podatkowey Grote dyrektorem powyższey kancelaryi mianowany.

Gdy budowanie dróg kosztuie rocznie 130,000 tal, a drogowa opłata wynosi tylko 90,000 tal. przeto ma bydź podniesiona, aby na otrzymanie dróg wystarczała.

Z Szczecina d. 26 Czerwca.

Onegday w wieczór przybył tu w inspekcyyney swey podróży z Stargard J. Krolewicowska Mość Następca tronu, raczył wczoray i dziś odbydź przegląd nad woyskami tuteyszemi, i udał się potem przy nayszczerszych życzeniach mieszkańców tuteyszych w dalszą podróż

do Anklam, Greiswalde, Stralsunda, &c.

Z Włoch d. 12 Czerwca.

W nocy z d. 16 u 17 Maia przed portem Palermo trzy z Malty płynące okręty Angielskie zarzuciły kotwice. Na iednym z nich znaydował się Vice-admirał Moore.

Na początku Czerwca 1300 ludzi Austryiackiego woyska różney broni przeszli przez Florencyią udaiąc się do Sycylii, dla uzupełnienia tamteyszych pułków.

D. 26 odpłynęło z Neapolu 7 zakonników do Jerozolimy z zebraną tu iałmużną dla wiernych.

Ze Lwowa d. 2 Lipca.

I. Nayiaśnieyszy Pan na uczynione sobie przez C. K. nadworną Kommissyią handlową nayuniżeńsze przedstawienie, raczył naywyższą uchwałą z d. 27 Kwietnia r. b. i stosownie do przepisów naywyższego uniwersału z d. 8 Grudnia 1820, nadać Franciszkowi Ferdynandowi Bauerowi zawiaduiącemu interessami fabrycznemi w Wiedniu w Mariahilf pod Nrm. 76 mieszkaiącemu, 3letny przywiley na poprawę apparatu rurowego, do opału służącego, ktora co do istoty na tem zasadza się, że on wynaleziony przez Professora C. K. Instytutu politechnicznego, Pawła Meissnera sposób opału ogrzanem powietrzem, metodą właściwą zastosownie, albowiem tenże przez proste, mało kosztuiące przygotowanie, za pomocą apparatu rurowego ciepła z pieca, równie iak przez inne przygotowanie gorąca, które z strona kuchni i w naykorzystnieyszy sposób użytkuie, a zatem wiele drew oszczędza.

II. Gdy według dekretu wysokiey Kancelaryi nadworney pod dniem 12 Maia r. b. do liczby 14064 na uczynione od piernikarzow Wiedenskich doniesienie zapadłego, to iest: że podług §§. 6 i 7 naywyższego Uniwersału z dnia 8 Grudnia 1820 bez poprzedniego dochodzenia nowości, mniemanemu wynalazkowi mieyskiego piernikarza Ferdynanda Johanesa w Wiedniu, robienia wodki z piernikow i iagru miodowego, z własną iego szkodą i odpowiedzialnością pod dniem 17 Marca r. z. na przeciąg czasu pięcioletny, pod prawnemi warunkami naylaskawiey uprzywileiowanemu, istotnego warunku nowości brakuie, w skutku §§. 23 27 i 28 wspomnionego uniwersału śledztwo przez Niższo-Austryiacki Rząd przedsięwzięto, a podług rezultatu tegoż przez instytut politechniczny zdanie na doswiadczeniu wsparte oddane, że powyższe doniesienie istotnie iest gruntownem, i gdy podług treści §. 23 b) tudzież według treści każdego przywileiu, przywiley a zgasły albo racżey za nienadany uznanym bydź powinien, ieżeli kto prawnie udowodni, że wynalazek uprzywileiowany, iescze przed dniem i mom ntem wydanego autentycznego certyfikatu w kraiu swoim podług przepisow §. 27 lit. d. za nowy więcey uważanym być nie może, przeto C. K. nadworna Kommissyia handlowa wspomniony przywiley Ferdynanda Johanesa dla udowodnionego braku nowości rzeczy stosownie do wyroku Niższo-Austryiackiego Rządu za zgasły uznała.

III. Przy rozdawaniu ustanowionych nagrod, w celu polepszenia chowu koni i bydła na dniu 23 Kwietnia r. b. w Rzeszowie przedsięwziętem, otrzymały następuiące osoby nagrody ze Skarbu rządowego: a) za przychowek naypięknicy-

szych źrzebców po stadnikach skarbowych: Franciszek Sondermayer kameralny urzędnik ekonomiczny, Ludwik Kraut poddany z Gillersdorfu, Ignacy Paszyński mieszkaniec Leżayski, kazdy po 10 Cz. Zł. w złocie; b) za przychowek naypięknieyszych klaczek po stadnikach skarbowych: poddani Mikołay Schmidt z Łuskowy, Sebastyan Sosnicki z Leżayska, Michał Jan Schneyder z Steinau, Jakób Bachanek z Kamienia, Adam Metzker, Jan Metz z Koenigsbergu, każdy po 6 Cz. Zł. w złocie; c) za przychowek naypięknieyszych krów, poddani Tomasz Szczepanik z Stanoniwy, Paweł Stopiera, Kasper Obaszański z Boguchwały, i przedmieszczanin Stanisław Nowaczyński i z Rzeszowa, każdy po 8 ZR. w Mon. Konw.

Od granic Tureckich d. 8 Czerwca.

Podług doniesień z Trypolizy pod d. 4 Maia przeniesiony tam Kongres po ukończeniu swoich czynności rozszedł się d. 30 Kwietnia. Wszystkie dawnieysze prowincyionalne Rządy, a mianowicie Areopag zachodniey Grecyi, Peloponesu i Gerazyi są zniesione i cała Grecyia zostaie pod iednym srodkowym Rządem, ktory składa się z dwoch oddziałow, prawodawczego i wykonawczego. Ostatniego iest prezesem Piotr Mauro Michali, a pierwszego Lazaro Kanturioti, który w Hydra zostawał na czele rządu. Nowy rząd wydał iuż wiele rozporządzeń, tudzież odezwę do Europeyskich narodow, w ktorey dziękuie za wparcie Greckiey sprawy poiedynczym przyiaciołom ludzkości. Grecy chcą na wzor Ziednoczonych Stanów północney Ameryki zaprowadzić związkowy kray pod zarządzeniem Kongressu, do ktorego wszystkie prowincyie wysełać będą deputowanych. Przez ten środek sądzą nadać sprawom całego kraiu więcey iedności i pręszego działania, zwłaszcza w czasie woyny. Tym końcem Kongres w Astro zniosł iuż prowincyionalne rządy. Do ułożenia wewnętrznego rządu kraiu wyznaczoną została kommissyia z 7 członków. Co do woyskowego urządzenia, którego nagłość wszystkie inne poprzedza, wydał Kongres tymczasowo dwie następuiące uchwały: 1) Każdy officer, któremu na lądzie lub morzu powierzone iest dowództwo nad wyprawą, zatrzymać go póty tylko może, póki wyprawa nie zostanie dopełnioną, potem powraca pod rozkazy swego Jenerał lub admirała, w takim sam miéysunku, w iakim przed tem zostawał 2) Zaprowadzone we Francyi urządzenie woyskowe przyięte iest z stósownemi do mieysca odmianami w Grecyi i mieć będzie w Grecyi moc prawa. — Co do cywilnych i kryminalnych ustaw kommissyia z 9 członkow złożona ułożyć ma proiękt, iaki uzna za naystósowniéyszy do teraźnieyszego moralnego i politycznego stanu Grecyi. — Względem urządzenia duchowieństwa i spraw kościelnych Minister wyznań religiynych ma przyszłemu Kongresowi podać proiekt.

Na r. 1823 w Hydra mianowany iest admirałem Skurtis, doświadczony officer morski. Oprócz palnych statków, które Grekom szczególniey przeciw Tureckiey flocie usłużyły, maią także teraz na swoich okrętach Kongrewskie race, i spodziewaią się niemi nawet z daleka Turecką flottę spalić.

Grecy cieszą się nadzieią, iż Patras prędzey się teraz podda, ponieważ Jussuf Basza, ktory go tak walecznie bronił, podług listów z Durazzo pod d. 31 Maia oddał dowodztwo pierwszemu po sobie officerowi, a sam popłynął do Prewesy, dla objęcia dowodztwa w Epirze. — Ciągle idą Turcy do Tessalii, przyczem nie zbywać ma na okrucieństwach i zdrożnościach. Larissa iest od Turkow mocno obwarowan.

Z Stambułu piszą pod d. 13 Maia, iż flotta Turecka pod Kapitanem Baszą nie wyszła ieszcze z Dardanellów, a flotylla Algierska stoi pod Mitelene.

Z Polikastro (na wyspie Kreta) donosi prywatny list, iż od mianowania przez Kongres w Napoli di Romania na żądanie naszego Kapitana okrętowego z Hydry Tambakis cywilnem i woyskowym gubernatorem wcale tu inny nastąpił porządek. Poprzednik iego Afhendilus niemiał inney zalety, procz imienia Greka; uciskał i wyssywał Kretę. Teraz za-

kwita rolnictwo i wiele handlowych statków zawiia do nas, biorą nasze płody, a dostarczaią nam Europeyskich. Woyska nasze są do liczby 36,000 doprowadzone; w gorach i niedostępnych dla Turków mieyscach załozone są z obozowe magazyny i lazarety. Tak nowy nasz gubernator stara się odwrócić wszystkie klęski, ktoreby nas spotkać mogły, a z tych naywiększą byłaby, żebyśmy się dostać znowu mieli pod iarzmo Tureckie, lecz o tem nie myślemy. Bezpieczeństwa prowincyy Hissamos i Selino nie może nam nawet nieprzyiaciel zaprzeczyć, a wewnętrzną ich administracyią urządził naydogodniey Senat Krety. Gdybyśmy znali sztukę oblężenia twierdz, moglibyśmy przyśpieszyć ich poddanie się; wszelako Tambazis nakazał ich ściśło opasać i nadaremnie staraią się Turcy dostać żywności; nadto na pociechę naszę powiedzieć możemy, iż morowe powietrze mało bardzo zostawiło Turkow w twierdzach Candii, Retimo i Suda. Canea nie odważa się iuż nawet czynić wycieczek. Smiało twierdzić możemy, iż liczba woyska Tureckiego na wyspie naszey od 30,000 zmnieyszyła się do 11,000 ludzi, którzy oprócz tego utracili odwagę i iużby zapewne dawno byli uciekli do Rumelii przed nieszczęsną gwiazdą, ktora ich prześladuie, gdyby im nie zbywało na okrętach. — Tu w Polikastro i wszystkich mieyscach, z których Turcy są wypartemi, Biskupi nasi poświęcili meczety na Kościoły. Główny kościół w mieście naszem ofiarowany iest S. Tytus, iako patronowi Krety, i niema wsi, ażeby na iey Kościele nie znaydował się Krzyż i dzwonek na wieży.

Teatr Narodowy.

Wnastępuiącą Niedzielę to iest dnia 13 Lipca, daną będzie na trzecią i ostatnią Reprezentacya tego Kursu, na dochod całego Towarzystwa w cale nowa nigdy tu niewidziana Komedyo - Opera oryginalnie tu w Krakowie napisana, pod nazwiskiem: *Koci i Garnkowi przygania.* Rozpocznie widowisko Komedya *Mąż Pustelnik.* Zakończy zaś Opera *Klarynecik Magnetyczny.*

We Wtorek zaś d. 15 Lipca na benefis JP. Boguńskiego. Dyrektora Oper dane będą dwie Opery iedno - aktowe pod nazwiskiem: *Leśniczy w Puszczy Kozienickiey* i Komedyio - Opera z nową muzyką: *Wsciubski.*

Dnia 7 i 8 Lipca 1823 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	15	—	14	—	13	—	12	—
— *Zyta*	12	—	11	—	10	—	9	—
— *Jęczmienia*	8	—	7	—	6	15	0	—
— *Owsa*	6	—	5	18	5	—	—	—
— *Jagieł*	28	—	27	—	26	—	24	—
— *Grochu*	14	—	13	12	11	—	—	—
— *Rzepaku*	24	—	23	—	—	—	—	—

LOTERYIA KRAIOWA.

W 41 Ciągnieniu dnia 9 Lipca r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

58 48 32 89 56

Przyszłe Ciągnienie d. 16 Lipca r. b. przypada.

DONIESIENIA.

Dworek murowany z Ogrodem owocowym w Krakowie na Przedmieściu Piasek pod L. 7 sytuowany, iest z wolney ręki do sprzedania. Zyczący sobie tegoż kowego nabycia raczą się zgłosić do właściciela na Przedmieściu Piasek pod L. 4 mieszkaiącego. — Dan w Krakowie dnia 2 Lipca 1823 roku.

Andrzey Auer.

Z strony Państwa Radłowa Cyrkułu Bocheńskiego ninieyszym podaie się do wiadomości, iż są w tymże Państwie trzysta Nro 300 sztuk Owiec z potrzebnemi baranami, gatunku Merinos wraz lub w pomnieyszych Częściach do sprzedaży. Chęć kupienia maiący upraszaią się względem warunków kupna w temże Państwie zapytać.